

BUDAPEST I. KERÜLET BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT

Víziváros – Vár - Krisztinaváros – Tabán – Gellérthegy

POLGÁRMESTER

A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat a svájci kulturális kapcsolatok tükrében

A Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete célul tűzte ki, hogy együttműködési hálózatot építsen ki a közép-európai fővárosok I. kerületeivel, így erősítve a városok közötti baráti kapcsolatot a kultúra, a sport, az oktatás, az idegenforgalom, a városi területtervezés, a kerületi hivatalok és önkormányzatok tevékenysége terén, az Európai Unióhoz és más európai és világszervezethez kapcsolódó lehetséges együttműködés útján. Az Európai Unió támogatáspolitikája nagymértékben épül átnyúló, a tagállamok, illetve a tagállamokon kívüli kulturális kapcsolatok, együttműködések ösztönzésére.

A Budavári Önkormányzatot 1992-ben kereste meg Svájc Genfi Kantonjának Carouge városa (Genf történelmi elővárosa), a város és az I. kerületi Önkormányzat közötti együttműködés kialakítása érdekében. A szerződés aláírására Budapesten, 1993. május 14-én ünnepélyes keretek között került sor a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében.

A szerződés megkötése óta eltelt időszak alatt számos jelentős esemény történt a két városrész között:

- ♦ 1993. október 14-17. között a Képviselő-testület tagjai látogatást tettek Carouge-ban.
- ♦ 1994 októberében delegáció érkezett Carouge-ból, mely részt vett az október 23-ai ünnepségen, majd megtekintette a testvérvárosi kapcsolat jegyében, a Széchenyi Könyvtárban *Híd Az Arve és a Duna között* címmel rendezett fényképkiallítást. A kiállításon a svájci Barbara Erni és Ligeti Erika fotóművészek Carouge-ról illetve a Várnegyedről készült munkái kerültek bemutatásra.
- ♦ 1999-ben az Önkormányzat meghívta Carouge testvérvárost a március 15-ei nemzeti ünnepen való részvételre. Ezt a gesztust viszonzva Carouge meghívta a Budavári Önkormányzat vezetését Svájc nemzeti ünnepére, augusztus elején. A látogatás során 50 db számítógépet adományoztak a Budavári Önkormányzatnak.
- ♦ A 2000. augusztus 20-ai nemzeti ünnep alkalmából az Önkormányzat vendégül látta a testvérvárosai delegációit, köztük a Carouge-i delegációt is.

- ♦ 2005. szeptember 20-án svájci fiatalok látogattak a Városházára, illetve az I. kerületbe, a Petőfi Gimnázium és a Carouge-i testvériskolája között fennálló csereprogram keretében.

A mára már hagyománnyá vált, népszerű diákcseré-program működtetését és levezénylését a program, a gyermekek valamint a kölcsönös kultúra megismertetése iránt elkötelezett pedagógusok végzik. Engedjék meg, hogy az ő beszámolójukkal egészítsem ki a gondolataimat.

Elsőként Farkas Edit, az I. kerületi Petőfi Sándor Gimnázium francianyelv-szakos tanárnőjének beszámolóját ismertetném:

A testvérvárosi szerződés szellemében keresett meg minket kerületi intézményként 1996-ban a Collège de Mme de Staël akkori igazgatója, a magyar származású Alexandre Kovács. Széles látókörű emberként és az óhazához is kötődve azt szeretne volna, ha az intézmény igen gazdag és sok országot átfogó diákcseréi tovább bővülnek: Közép-Kelet-Európa – azaz Magyarország is bekerül a fiatalok látókörébe, tájékozódásába. *Dolgozzunk együtt!* – mondta; így kezdődött.

Frankofon kapcsolatról lévén szó, elsősorban mi, franciatanárok voltunk a megszólítottak, és nagy örömmel, de akkor még meglehetősen tapogatózva kezdtük megtenni az első lépéseket, szervezni az első, nem is csekély létszámú – mindkét oldalról 25-25 fős – csoport utazását, programjait. Azóta sok víz lefolyt a Dunán, meg a Rhône folyón -, s közel félezer svájci és magyar diák és több tucat kolléga tapasztalhatta meg, mit is jelent egy diákcserében részt venni.

Nagy út volt ez a mögöttünk álló, idestova 16 év; sokat árnyalódott, formálódott, kristályosodott, mi is a legfontosabb, milyen hangsúlyokat kapjon az együttműködés. Az kezdettől nyilvánvaló volt, hogy a magyar fiatalok számára fontos a nyelvi motiváció, a francia nyelv elsajátításának lehetősége a gyakorlatban, míg a svájciak esetében – közös, a kollégáinkkal egyeztetett szándék szerint - arra törekedtünk, hogy megismerhessenek egy, az ő országukétól sok tekintetben különböző történelemmel, kultúrával, mentalitással, szokásokkal bíró világot. Természetesen ez a nagy vonalakban vázolt koncepció nem merev programok keretében valósult meg: mindenekelőtt az volt a cél, hogy a fiatalok ismerkedjenek egymással – elsősorban franciául, de angolul, németül is, bárhogyan. Tapasztalják meg, milyen vendégszeretetet gyakorolni; egy másik embert fogadni, bevezetni a családba, az életükbe; megmutatni az iskolájukat, a városukat, a hazájukat; együtt tanulni, szórakozni; hogy aztán hetekkel, hónapokkal később ők legyenek azok, akiket szívesen lát a másik, a másik országában. Nyitás ez a világra - életre szóló tanulságokkal.

Nagyon jó érzés azt mondani, hogy a magyar csere a mintegy két tucat külföldi kapcsolattal rendelkező 1200 fős Collège de Mme de Staël egyik legnagyobb diákcseresikere, amelyben a legjobban tanuló és legérzékenyebb, legnyitottabb diákok vesznek részt évről évre; egymásnak adják tovább a budapesti élmények, az utánozhatatlan magyar vendégszeretet hírért. Magyar részről egy olyan programban való részvételre hívjuk a saját diákjainkat, amelyért sokat kell dolgozniuk, és amelyben a nyelvtanulási érdekeltségen túl számos egyéb téren is gazdagodhatnak a tanulók, formálódik a világismeretük, a gondolkodásmódjuk, fejlődik az önállóságuk, és megtanulják képviselni a helyet, ahonnan jönnek.

Mindkét helyszínnel – Carouge-nak - Genfnek, illetve Budapestnek – megvannak a maga megszokott városnéző programjai, melyek - túl a turisztikai érdekességeken - komoly értékeket hordoznak szemléletileg is. Rendkívül lényeges, hogy a svájciak tisztában legyenek azzal, milyen kataklizmákon esett át a magyar társadalom a történelme során, vagy legyen alkalmuk megismerkedni a magyar kultúra, pl. népzene, klasszikus zene, képzőművészet, gasztronómia világával. Ugyanúgy alapvető, hogy egy magyar diák megtapasztalja a semleges Svájc polgáraitra történelmileg is jellemző érzékenységet és humanitást; a munkakultúrát, az idő és a másik ember tiszteletét; a civil társadalom felelősségét a környezetvédelem, az emberi jogok képviselésében, a demokrácia tudatos gyakorlásában.

Felejtethetetlen, nem egyszer drámai erejű látogatások emlékét őrzik a résztvevők a Terror Házáról, a Szoborparkról, a Nemzetközi Vörös Kereszt genfi múzeumáról, az ENSZ székházában tett látogatásról, a protestantizmus genfi emlékhelyeiről és még folytathatnám. De sok könnyedebb programot is szervezünk: megtanultuk, hogyan lehet kevés anyagi erőből feledhetetlen, kreatív és mindenkit megmozgató dolgokat szervezni. Így vannak a palettán játékos versenyek (pl. a magyar történelem sorsfordító folyamatainak megismertetése céljából); szervezünk műhelybeszélgetéssel egybekötött vetítést a kortárs magyar és határon túli filmművészet remekeiből; sor kerül közös tanórákra, plakát-, fotó- és ajándékkészítésre. A magyarországi programok egyik csúcspontja egy rendhagyó kirándulás egy bürzsönyi kis faluba, ahol egy teljes napon át együtt épít tájházat, fest kerítést, főz gulyáslevest, készít buktát, jár erdőt, tanul népdalt svájci és magyar fiatal.

A mérlegkészítésnél maradva nem szeretném említés nélkül hagyni azt sem, hogy mi, kollégák is mennyit alakultunk, tanultunk a 16 év alatt. Megismerkedhettünk egymás munkájával, annak közös és eltérő elemeivel; sok megértést, segítséget nyújtva kölcsönösen a másoknak. S ahogy a diákok esetében, a tanárok közt is sok életre szóló, komoly barátság és munkakapcsolat született.

Megtisztelő és szívmelengető érzés, hogy a munkánkat, az immár hagyománynak tekinthető diákcsera-programot elkötelezetten - anyagi és erkölcsi értelemben egyaránt - támogatja mindkét település képviselő-testülete. S nem csupán támogatja, de évről évre figyelemmel is kíséri, hogyan zajlanak a programok; mi több, személyes találkozókra is sor kerül a testület tagjai és a résztvevők között. Ez hallatlanul nagy

dolog, hiszen jól tudjuk, mennyi mindennek szab gátat az általánosan tapasztalható pénzsűke, a gazdasági nehézségek. Így nem tudunk elég hálásak lenni – magyarok és svájciak – , hogy a mi esetünkben nem lezárult utakról és lehetőségekről, hanem a folyamatosságról beszélhetünk. E kontinuitás révén olyan, határokat lebontó Európa és világ épülhet, melyet a mi, önnön identitásukkal is tisztában levő fiataljaink (a diákcseré révén is) formálódott, nyitott szemlélete alakíthat, s amelyben jobb lesz élni.

**Molnár Péter, az I. kerületi Toldy Ferenc Gimnázium igazgató-helyettesének
beszámolója:**

1992-ben egy winterthuri iskola igazgatónője, Sybille Kindlimann és egyik tanára, Brigitte Bosshart svájci diákokkal Budapestre látogatott. A város megtekintése mellett határozott céljuk volt az is, hogy ellátogassanak egy budapesti oktatási intézménybe és nem kevés véletlennek köszönhetően gimnáziumunk ma is aktív tanárnőjével, Dági Éva tanárnővel vették fel a kapcsolatot. A látogatás sikerének és a kölcsönös érdeklődésnek köszönhetően a magyar diákok is meghívást kaptak Winterthurba és létrejött az első diákcseré.

A svájci intézmény általában eltérő úti célokat választ 11. évfolyamos diákjainak, a magyarországi tapasztalatok azonban olyan meggyőzőnek bizonyultak az iskolavezetés számára, hogy a következő években is sikerült megvalósítanunk a közös programot és egy-egy osztály minden évben a magyar cserében vesz részt. A most már két évtizedre visszanyúló együttműködés sikere töretlennek mondható, ami nem kis mértékben annak eredménye, hogy mindkét intézményben elkötelezett támogatói vannak, olyan tanárok, akik egymással is igen jó kapcsolatot ápolnak.

A cserék során természetesen a tanulók megtekintik a másik város, ill. régió legfontosabb nevezetességeit, nagyon sok kulturális és turisztikai élményben is van részük, de ami igazán fontos, az a projekt pedagógiai hozadéka. A tanulók egy-egy hetet töltenek el partnerük családjánál, ahol betekintést nyerhetnek egy másik kultúra hétköznapijaiba, szokásaiba, szembesülhetnek esetleges előítéleteikkel és új barátokra is szert tehetnek. Ez utóbbira számos példa akadt az elmúlt években. A magyar tanulók esetében a német nyelv anyanyelvi környezetben történő gyakorlásának lehetősége is említést érdemel.

A csereprogramon átlagosan 20-20 tanuló vesz részt, tehát az elmúlt húsz évben körülbelül 400 Toldys diák kereste fel Winterthurt, illetve ugyanennyi svájci tanuló látogatott meg minket. A részvételi költséget a tanulók fizetik, a magyarok esetében a Toldy Ferenc Alapítvány járul hozzá a kiemelkedő tanulmányi eredményt elérő, de támogatásra szoruló diákok költségeihez. Az az elv, hogy a diákcseréken ne csak azok a diákok vehessenek részt, akiknek amúgy is lehetőségük nyílik külföldi utazásokra, a kezdetektől meghatározó volt Pedagógiai Programunkban és egyformán érvényes minden cserekapcsolatunkra.

A svájci kollégákban nagyon segítőkész és korrekt partnereket, komoly szakmai színvonalat képviselő tanárokat és nagyon kedves barátokat ismertünk meg. Őszintén reméljük, hogy az együttműködés az eddigiekhez hasonló sikerekkel folytatódik.

Mindkét beszámolóból láthatjuk, hogy a testvérvárosi szerződés megkötésével csak az első lépést tettük meg, a téma iránt elkötelezett pedagógusok segítségével egyik csereprogram sem valósulhatott volna meg.

Önkormányzatunk kiemelt figyelmet fordítva a testvérvárosi kapcsolatok kiépítésére és ápolására, 11 testvérvárossal működik együtt, célunk egymás kulturális értékeinek megismerése. Őszintén remélem, hogy az évről évre egyre szűkülő források ellenére továbbra is fenn tudjuk tartani kapcsolatainkat, melyek kitűnő lehetőséget biztosítanak az I. kerületi diákok számára az idegen kultúrák megismerésére és nyelvük elsajátítására.

Budapest, 2012. június 13.

dr. Nagy Gábor Tamás
polgármester

